

CONGRESUL DE UNIFICARE A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN CU PARTIDUL SOCIAL-DEMOCRAT

(februarie 1948)

În februarie 1968 s-au împlinit două decenii de la Congresul de unificare* dintre Partidul Comunist Român și Partidul Social-Democrat, în cadrul unui singur partid marxist-leninist, eveniment de însemnătate istorică în viața clasei muncitoare și a poporului român. Realizată prin acțiunea hotărîtă a întregii clase muncitoare, în condițiile trecerii la îndeplinirea sarcinilor revoluției și construcției socialiste în România, unificarea constituie o expresie a maturității politice a clasei noastre muncitoare, a înaltului său simț de răspundere față de interesele fundamentale ale poporului și destinele patriei. „Sarcinile legate de îndeplinirea misiunii istorice a proletariatului în noua societate — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R. — au impus unificarea organizatorică și politică a clasei muncitoare, crearea unui unic partid marxist-leninist de avangardă a celor ce muncesc”¹.

Unificarea Partidului Comunist Român cu Partidul Social-Democrat în cadrul unui singur partid revoluționar reprezintă încununarea unei lupte îndelungate duse cu perseverență și pe mai multe fronturi, pentru victoria marxism-leninismului în mișcarea muncitorească din România.

De-a lungul a peste trei decenii luptătorii pentru unitatea proletară au trebuit să înfrunte atît represiunile claselor dominante și ale aparatului lor de stat, cît și activitatea scizionistă a unor elemente sectare sau oportuniste din rîndurile mișcării însăși. Cucerind poziție după poziție, clădind și reclădind Frontul unic de jos, în acțiunile zilnice, pe tărîm economic și politic ca și în focul luptelor de clasă din anii 1929—1933, în lupta împotriva pericolului fascist și a dominației hitleriste, mișcarea noastră muncitorească și-a pregătit forțele în vederea marii bătălii declanșate în august 1944. Acum, în vîltoarea luptei revoluționare desfășurate pe scara întregii țări pentru cucerirea puterii din mîinile claselor exploatare și pentru construirea unei Români noi, democratice și independente, frontul unic muncitoresc încheiat în aprilie 1944 între conducerile P.C.R. și P.S.D. a cunoscut o neîncetată dezvoltare.

Activitatea revoluționară desfășurată de clasa muncitoare unită în sindicate, coordonarea acțiunilor politice ale P.C.R. și P.S.D., ale organizațiilor de tineret și de femei, ale presei celor două partide, elaborarea și adoptarea în comun a unor

---

* Congresul al IX-lea al partidului (19—24 iulie 1965), analizînd schimbările care au avut loc în societatea românească, stadiul de dezvoltare a partidului și scopul său final, a hotărît schimbarea denumirii „Partidul Muncitoresc Român” în „Partidul Comunist Român” și numerotarea congreselor începînd din 1921. Pe această bază Congresul de unificare sau Congresul I al P.M.R. a devenit Congresul al IV-lea al P.C.R.

¹ Nicolae Ceaușescu, *Rolul conducător al partidului în etapa desăvîrșirii construcției socialismului*, București, 1967, p. 8.

documente programatice fundamentale, care au stat la temelia coaliției forțelor democratice și a alianțelor politice realizate, lupta comună împotriva social-democrației de dreapta, a teoriilor promovate de aceasta și ridicarea continuă a nivelului ideologic și politic al întregii clase muncitoare au fost factorii care au pregătit momentul realizării partidului unic. După 6 martie 1945, în condițiile când clasa muncitoare a devenit principala forță conducătoare în stat, formule de colaborare dintre cele două partide muncitorești s-au multiplicat prin conlucrarea în guvern și în alte organe ale aparatului de stat, în parlament, conlucrarea ce avea drept scop asigurarea victoriei revoluției democrat-populare, crearea condițiilor de trecere la revoluția socialistă, obiectiv ce figura atât în programul P.C.R., cât și al P.S.D.

În ultimele luni ale anului 1947, când forțele revoluționare se pregăteau în vederea cuceririi întregii puteri de stat, acțiunile îndreptate spre realizarea unității mișcării muncitorești s-au ridicat pe o treaptă superioară. La 29 octombrie 1947, Comitetul Central al Frontului Unic Muncitoresc a stabilit începerea lucrărilor pregătitoare ale realizării Partidului Unic Muncitoresc. În acest scop au fost constituite două comisii din reprezentanți ai conducerii P.C.R. și P.S.D., care au fost însărcinate cu elaborarea Platformei și a Statutului, precum și a măsurilor politice și organizatorice necesare acțiunii de unificare. Lucrînd în comun și într-o atmosferă prietenească, cele două comisii au elaborat în scurt timp Proiectul de Platformă a Partidului Unic Muncitoresc și măsurile organizatorice corespunzătoare, documente ce au fost prezentate spre dezbateri și aprobare Birourilor Politice ale P.C.R. și P.S.D. reunite în ședință comună la 11 noiembrie 1947. Cu acest prilej, s-a reliefat faptul că proiectul de platformă care a fost supus spre aprobare era rezultatul unanimității de păreri a comisiei, care „nu a avut în activitatea sa divergențe principiale”². În urma discuțiilor purtate, la care au luat parte: Gh. Gheorghiu-Dej, Ștefan Voitec, Teodor Iordăchescu, Lucrețiu Pătrășcanu, Barbu Solomon, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Vasilichi, Miron Constantinescu și alții, au fost clarificate numeroase probleme ridicate de înfăptuirea unității. Cele două Birouri Politice, a căror ședință a fost prezidată de secretarul general al P.C.R., au adoptat în unanimitate documentele prezentate³ și au hotărît să le supună aprobării plenarei celor două Comitete Centrale.

A doua zi, la 12 noiembrie, a avut loc ședința plenară a celor două Comitete Centrale, avînd ca ordine de zi dezbaterile proiectului de platformă a Partidului Unic Muncitoresc și normele organizatorice privind făurirea acestui partid. La dezbaterile documentelor prezentate au luat cuvîntul cadre de conducere ale celor două partide muncitorești, printre care: Lotar Rădăceanu, Nicolae Ceaușescu, Constantin Pirvulescu, Tudor Ionescu, Iosif Rangheț, Tănase Zaharia și alții, care au reliefat activitatea rodnică depusă de cele două comisii mixte și legătura organică, de strînsă colaborare ce a existat între P.C.R. și P.S.D. în perioada anterioară. Ședința plenară a celor două Comitete Centrale a adoptat în unanimitate documentele prezentate⁴. La 13 noiembrie 1947 au fost date publicității atît comunicatul referitor la ședința celor două Comitete Centrale, cât și platforma Partidului Unic Muncitoresc.

Elaborarea și publicarea platformei P.U.M. a marcat o etapă superioară în lupta pentru realizarea unității depline a clasei muncitoare din România. Document de mare însemnătate teoretică și politică, expresie a generalizării experienței celor două partide muncitorești și a preocupărilor acestora ca, pe baza studierii aprofundate a realităților economice și social-politice din țară, să elaboreze linia politică cea mai corespunzătoare, Platforma P.U.M. a constituit fundamentul principal pe

² Arhiva C.C. al P.C.R., fond P.S.D., registru de procese-verbale, mapa 2/1947, procesul-verbal din 11 noiembrie 1947.

³ *Scînteia*, nr. 970 din 9 noiembrie 1947.

⁴ *Scînteia*, nr. 973 din 13 noiembrie 1947.

care s-a realizat unitatea clasei muncitoare din România, în cadrul unui singur partid marxist-leninist⁵.

Prelucrarea Platformei P.U.M. a constituit un prilej însemnat de educare revoluționară și patriotică a maselor de oameni ai muncii, de ridicare a combativității lor, de antrenare pe o scară din ce în ce mai largă la îndeplinirea sarcinilor economice și politice. La orașe și sate, în fabrici, uzine, instituții etc., prin sute de telegrame și moțiuni oamenii muncii își manifestă adevăratele principii prevăzute în platformă și hotărârea de a le aplica, luându-și angajamente concrete în producție⁶. „Punerea bazelor Partidului Unic Muncitoresc — se spunea în moțiunea muncitorilor de la „Lemaître“ — este o sărbătoare a clasei muncitoare, este o împlinire a năzuințelor... celor ce au fost oprimați și mereu ținuti în întuneric de clasele exploataatoare”⁷. Redînd atmosfera în care se desfășoară lucrările în vederea alegerii comisiilor pentru pregătirea Partidului Unic Muncitoresc în orașul Cluj, ziarul comunist „Lupta Ardealului” arăta că adunările comuniștilor și social-democraților din uzine, din sectoare, din instituții se țin lanț. La toate se manifestă o netulburată atmosferă de solidaritate, o viguroasă dorință de unitate, o nezdruncinată hotărâre de îndeplinire a Partidului Unic, de a scoate din rîndurile clasei muncitoare pe vrăjmașii unității⁸. Referindu-se la aceeași problemă, ziarul organizației P.S.D. din Cluj, în articolul „Comitetele mixte”, scria: „Oamenii muncii din fabrici, uzine și birouri participă cu entuziasm la adunările unde sînt alese aceste comitete și își dau votul pentru tovarășii care și în trecut au luptat conștient pentru cea mai bună garanție a reușitei luptelor clasei muncitoare: pentru unitatea muncitorească”⁹; iar ziarul „Scinteia”, în reportajul intitulat „Mîna în mîna”, arăta: „De peste tot ne vine mesajul fierbinte pentru înmănușarea clasei muncitoare într-o voință unică, într-o organizație politică unică, cu o unică tactică de luptă și cu o ideologie unică: în Partidul Unic Muncitoresc!... Mîna în mîna, muncitorii, strîns uniți în Partidul Unic Muncitoresc vor lupta cu noi forțe pentru reconstrucție. Trăiască Partidul Unic Muncitoresc!”.

Învățătorii comuniști și social-democrați din orașul și județul Tecuci, după ce au dezbătut platforma, declarau că, „uniți din convingere și sentiment”, vor depune și mări efortul lor de muncă pentru luminarea poporului, pentru întărirea alianței dintre muncitori și țărani, urmărind realizarea telurilor clasei muncitoare și ale întregului popor muncitor, călăuziți de învățătura marxist-leninistă¹⁰.

Interesul deosebit cu care oamenii muncii au primit platforma de unificare, angajamentele înflăcărâte de a lupta pentru a-i da viață constituiau o dovadă grăitoare a dragostei de care se bucura partidul în rîndurile poporului, a legăturii strînse, de nezdruncinat, ce se stabilise între partid și mase. Munca ideologică, politică și organizatorică de mare amploare desfășurată de P.C.R. și P.S.D., hotărîrea și fermitatea cu care clasa muncitoare din România acționa pentru realizarea unității sale depline în cadrul unui singur partid marxist-leninist au determinat înfrîngerea a numeroase piedici și greutăți ridicate de reacțiune și de unele elemente scizioniste din rîndurile social-democraților de dreapta. În acest proces clasa muncitoare s-a călit și maturizat politicește, și-a strîns și mai mult rîndurile, a apropiat mai tare pe aliații săi în revoluție, fapt care a determinat ca la sfîrșitul anului 1947 să se creeze condițiile doborîrii monarhiei și trecerii la revoluția socialistă.

Pregătind înlăturarea monarhiei, P.C.R., sprijinindu-se pe forța guvernului muncitoresc-țărănesc și avînd de partea sa imensa majoritate a poporului, a ținut

⁵ Platforma are o introducere și următoarele capitole: I. Ideologia și principiile organizatorice; II. Morala proletară a Partidului Unic Muncitoresc; III. Sarcinile imediate ale Partidului Unic Muncitoresc pentru dezvoltarea democrației populare în România; IV. Politica externă; V. Scopul final al Partidului Unic Muncitoresc.

⁶ Arhiva C.C. al P.C.R., fond nr. 2, dosarul 505, filele 129, 232, 270.

⁷ Ibidem, fila 284.

⁸ *Lupta Ardealului*, organ pentru Ardeal al Partidului Comunist Român (Cluj), anul III, nr. 399 din 13 decembrie 1947.

⁹ *Erdély*, ziar al organizației P.S.D. regionala Cluj, nr. 281 din 9 decembrie 1947.

¹⁰ *Frontul Plugarilor*, nr. 822 din 16 noiembrie 1947.

seama de faptul că deși monarhia și reacțiunea în ansamblu erau mult slăbite, ele puteau recurge totuși la acțiuni aventuriste, care ar fi provocat tulburări și vărsări de sânge. Ca urmare a măsurilor politice și organizatorice luate, a stării de spirit a maselor, interesate de mersul înainte al revoluției, ca și a faptului că reacțiunea nu mai dispunea de forță reală, regele s-a văzut nevoit să semneze actul de abdicare. Înlăturarea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române la 30 decembrie 1947 a constituit unul dintre cele mai importante momente ale luptei oamenilor muncii sub conducerea partidului, pentru transformarea revoluționară a României, a marcat încheierea etapei strategice de desăvârșire a revoluției burghezo-democratice și trecerea la revoluția socialistă. Clasa muncitoare unită și-a îndeplinit, astfel, una din importante sarcini ce-i reveneau, de a fi conducătorul maselor populare în lupta pentru desăvârșirea revoluției burghezo-democratice și trecerea la construirea socialismului. Hegemonia proletariatului a fost cea forță care a unit, a legat una de alta cele două etape ale revoluției, a condus procesul de transformare a dictaturii revoluționare democratice a proletariatului și țărânimii în dictatura clasei muncitoare în alianță cu țărâניהa muncitoare.

*

Începutul anului 1948 se caracterizează prin întărirea regimului democrat-popular și consolidarea legăturilor acestuia cu masele de oameni ai muncii, prin creșterea prestigiului internațional al României. Avântul luptei revoluționare de masă, care a dus la desăvârșirea revoluției burghezo-democratice, a crescut și s-a dezvoltat în perioada de după cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare, constituind principala forță motrică a dezvoltării României pe calea socialismului.

Reorganizarea întregii economii pe baze noi, socialiste, dezvoltarea largă a științei și culturii, ridicarea nivelului de trai al maselor populare, întărirea independenței și suveranității naționale a României impuneau, pe lângă consolidarea neîncetată a puterii clasei muncitoare și întărirea alianței cu țărâניהa muncitoare, unirea într-un singur front a tuturor forțelor interesate în făurirea societății noi, socialiste. Această acțiune era nemijlocit legată de întărirea activității organizatorice, politice și ideologice a clasei muncitoare, de capacitatea sa de influențare a maselor largi de oameni ai muncii.

Activitatea revoluționară de masă care a crescut în amploare la începutul anului 1948 a fost puternic stimulată de intensa muncă politică ce se desfășura în legătură cu realizarea unității clasei muncitoare în cadrul unui singur partid. Continuând activitatea începută în ultimele luni ale anului 1947, la 4 ianuarie 1948 Comitetul Central al Frontului Unic Muncitoresc a hotărât formarea unei Comisiuni centrale de organizare a Congresului de unificare, a stabilit principiile ce urmau să stea la baza acțiunii de alegere a birourilor organizațiilor de bază, a comitetelor de sector, de plasă și județe, ca și a delegaților pentru Congresul de unificare¹¹. Tot pe linia măsurilor politico-organizatorice¹² menite să asigure înlăturarea unității proletare în condițiile stabilite de Platforma P.U.M., la 8 ianuarie 1948, C.C. al P.C.R. a organizat în patru centre din țară, București, Cluj, Arad și Bacău, ședințe de analiză la care au participat secretarii politici ai comitetelor județene și responsabilii de cadre. În ședința de la București cu secretarii politici și de cadre din Muntenia, Oltenia și Dobrogea, Alexandru Moghioroș, membru al Comisiei Centrale

¹¹ Formată din 10 membri, cadre din conducerea celor două partide: Ana Pauker, Alexandru Moghioroș, Constantin Pirvulescu, Ștefan Voitec, Anton Manea, Iosif Rangheț, Barbu Solomon, Vasile Ionescu și alții, comisia centrală de organizare avea în atribuțiile sale rezolvarea tuturor chestiunilor legate de înlăturarea practică a unității, precum și organizarea congresului. (Arhiva C.C. al P.C.R., fondul nr. 2/1948, dosarul nr. 505, fila 1—2.)

¹² În vederea bunei desfășurări a acțiunilor de unificare, Comisia centrală de organizare a stabilit următoarele etape: I. 8—10 ianuarie, pregătirea pentru adunări generale; II. 10—20 ianuarie, alegerea organelor de conducere pe întreprinderi, instituții și circumscripții, precum și a delegaților pentru conferințele de plâși și județe; III. 20—25 ianuarie, adunări generale și județene în care se vor alege delegați pentru Congres. (Arhiva C.C. al P.C.R., fond 2, dosar 505, filele 70—78.)

de organizare a P.U.M., a subliniat în concluziile sale necesitatea ca acțiunea de unificare să ducă în și mai mare măsură la apropierea în muncă a membrilor P.C.R. și P.S.D., a atras atenția asupra înțelegerii ce trebuie manifestată față de unii membri ai P.S.D. asupra cărora anii îndelungați de sciziune au lăsat urme mai puternice.

În aceeași zi a avut loc ședința sectoarelor de educație politică, care a adoptat hotărâri în legătură cu activitatea de presă și editorială. Cu acest prilej s-a stabilit că ziarele „Scînteia” și „Libertatea” vor deveni organe centrale ale partidului unic, primul urmînd să apară dimineața, iar celălalt după-amiaza, unificarea forțelor gazetărești din provincie, a redacțiilor revistelor teoretice și editoriale¹³.

În ziua de 14 februarie, Comisia Centrală de organizare a P.U.M. a dat publicității comunicatul în care se arăta că în zilele de 21—23 februarie 1948 va avea loc în București Congresul de unificare, anunțându-se și ordinea de zi a acestuia. De asemeni a fost publicat și proiectul de Statut al partidului în care se sublinia că „Partidul Muncitoresc Român este unicul partid al clasei muncitoare din România”. În perioada următoare, în strînsă legătură cu lucrările Congresului de unificare ce urmau să se deschidă la 21 februarie 1948 și cu ocazia sărbătoririi a 15 ani de la eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din 1933, în întreaga țară au avut loc adunări și mitinguri.

La 20 februarie 1948 a avut loc ultima ședință a Comitetului Central al P.S.D., care, pe baza rapoartelor prezentate de Lotar Rădăceanu, Ștefan Voitec și Barbu Solomon, a hotărît în unanimitate să aprobe activitatea desfășurată de P.S.D. începînd din octombrie 1947, pe linia îndeplinirii sarcinilor care i-au fost fixate de Congresul General al Partidului, în vederea realizării unității politice, ideologice și organizatorice a clasei muncitoare. Comitetul Central al Partidului Social-Democrat saluta cu entuziasm Congresul Partidului Muncitoresc Român, partid unic al clasei muncitoare, chează victoria viitoare ale clasei muncitoare și instrumentul realizării socialismului în țara noastră.

La 21 februarie 1948, în condițiile unui puternic avînt politic al clasei muncitoare și al celorlalți oameni ai muncii, în sala Ateneului Român din București s-au deschis lucrările Congresului de constituire a P.M.R. La congres au luat parte 822 delegați cu drept de vot deliberativ, dintre care 760 delegați aleși în adunările județene, 62 de membri ai celor două comitete centrale precum și 8 delegați cu drept de vot consultativ¹⁴. Au participat, ca invitate, delegații ale partidelor comuniste, socialiste și ale altor organizații democratice din Albania, Anglia, Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, Franța, Grecia, Iugoslavia, Italia, Olanda, Palestina, Polonia, Ungaria¹⁵. Pe adresa congresului au sosit mesaje de salut din partea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Partidului Socialist Unit din Germania, Partidului Comunist Danez, a partidelor comuniste din Suedia, Argentina, Belgia, Finlanda, Venezuela, Chile, Japonia, Siria și Liban, precum și a unor personalități politice, ca directorul ziarului elvețian „Voix Ouvrière”, a deputatului laburist K. Zilliacus ș.a.

Adresînd delegațiilor partidelor frățești calde cuvinte de bun sosit, Ștefan Voitec în cuvîntul de deschidere a lucrărilor Congresului spunea: „Salut în ei pe solii autentici ai proletariatului internațional, veniți să asiste la un eveniment care, fără îndoială, — așa precum este în dorința noastră, ca și a lor — va avea repercusiuni luminoase și rodnice în toate țările, în pofida încercărilor disperate ale cercurilor imperialiste și ale complicilor lor de a sabota și zădărnici unitatea de luptă a clasei muncitoare, de a da înapoi roata istoriei, de a arunca omenirea într-un nou război...”¹⁶.

La Congres au participat: C. I. Parhon, Mihail Sadoveanu, Ion Niculi, Gheorghe Stere din Prezidiul R.P.R., Dr. Petru Groza, Traian Săvulescu, Grigore Preoteasa,

¹³ Arhiva C.C. al P.C.R., fondul 2, dosar 505, filele 37—38 (proces-verbal de pregătire a P.U.M. în sectorul de Educație Politică).

¹⁴ *Congresul Partidului Muncitoresc Român* — București, 20—23 februarie 1948, Editura P.M.R., 1948, p. 32.

¹⁵ *Scînteia*, nr. 1052 din 22 februarie 1948.

¹⁶ *Congresul Partidului Muncitoresc Român*, p. 19—20.

Alexandru Bîrlădeanu, Mihai Leventă, Victor Dușa, membri ai guvernului, Alexandru Rosetti, Emil Petrovici, Constantin Balmuș, Ilie Murgulescu, Lajos Csögör, rectori ai unor institute de învățămînt superior din București, Cluj, Iași, Timișoara și Tirgu Mureș, fruntași ai vieții științifice și culturale din România: Petre Constantinescu-Iași, Ștefan Nicolau, Iorgu Jordan, Alexandru Graur, Constantin Daicoviciu, George Călinescu, Geo Bogza, Jules Perahim și alții, conducători de instituții centrale și de mari întreprinderi, activiști. Numeroși ziariști români și străini, printre care reprezentanți ai principalelor agenții de presă: Associated Press, A.F.P., United Press, TASS, M.T.I., P.A.P., Telepres etc.¹⁷ au fost prezenți de asemenea în sală.

În cinstea Congresului de Unificare, capitala a îmbrăcat haine de sărbătoare. Gara de Nord a fost înveșmîntată într-o mantie roșie, avînd ca oranment ghirlande de brad, care se întindeau de-a lungul și de-a latul peroanelor. Un imens „Bine ați venit“ scris pe un panou cuprindea tradiționala urare făcută de proletariatul Capitalei reprezentanților de pretutindeni ai clasei muncitoare. Calea Griviței și apoi Calea Victoriei, pe întreg parcursul ce duce de la gară la Ateneul Român, au fost de asemenea împodobite sărbătorește. Pe întreaga distanță de o parte și de alta a drumului steagurile roșii alternează cu cele naționale, înfrățite pentru totdeauna. Pe străzi, pe fațadele clădirilor publice, ale fabricilor și uzinelor, precum și în toate vitrinele magazinelor, se vedeau afișe cu inscripții, lozinci și saluturi adresate Congresului. Pe cupola Ateneului Român filfiliau zeci de steaguri roșii, cu stema Partidului Muncitoresc Român. Inscripții, lozinci, citate din marii dascăli ai proletariatului scrise în litere albe se armonizau cu roșul pe care erau prinse. Instituțiile publice, întreprinderile, sediile partidului și ale organizațiilor de masă erau împodobite sărbătorește.

Deschiderea lucrărilor Congresului de unificare a fost primită cu vie satisfacție de masele oamenilor muncii din România, fapt consemnat pe larg și în presă. Astfel, ziarul „România liberă“, în articolul închinat Congresului Partidului Muncitoresc Român, aprecia că acest eveniment „depășește prin proporțiile și prin perspectivele pe care le deschide, limitele unui cadru strîmt de partid“¹⁸. Ziarul Confederației Generale a Muncii, în articolul intitulat „Trăiască Congresul P.M.R.“, prezentînd momente principale care au pregătit unitatea deplină a clasei muncitoare, arăta că în „clipa istorică în care unitatea devine realitate, toți oamenii organizați în mișcarea sindicală salută cu neasemuită bucurie și nădejde realizarea Partidului Muncitoresc Român“¹⁹. Ziarul „Frontul plugarilor“²⁰ aduce salutul frățesc și angajamentul de muncă și de luptă al țărănimii muncitoare, ca și „Flacăra“²¹, organul de presă al intelectualilor grupați în Uniunea Sindicatelor de artiști, scriitorii și ziariști.

Referindu-se la atmosfera entuziastă în care s-au deschis lucrările Congresului și la semnificația sa, George Călinescu scria în reportajul său publicat în ziarul „Națiunea“: „În această rotundă clasică s-a ținut ieri dimineața prima parte a Congresului Partidului Muncitoresc Român, timp de șase ore neîntrerupte. În Istoria României este probabil unul din cele mai însemnate evenimente și cine a asistat și-a dat seama și de semnificația internațională a grandiosului Congres la care au luat parte și au vorbit delegați din numeroase state. Au fost de față membrii prezidiului în frunte cu Excelența lor prof. Parhon și M. Sadoveanu și toți sau aproape toți membrii guvernului, șezînd în marea loje din dreapta. Conducătorii partidelor Comunist și Socialist, înainte de a trece în prezidiu, ședeau în cîteva loji din partea opusă. Numeroși intelectuali străini și români ocupau lojile... Sentimentul cui a participat a fost al unei adunări excepționale, depășind cu mult importanța unei simple reuniuni de partid. Pentru întîia dată în România avem un „partid muncitoresc“ legal, calificat ca atare prin titulatura lui. Istoria viitoare

¹⁷ Arhiva C. C. al P.C.R., fondul nr. 2, dosarul 507, filele 48, 72.

¹⁸ *România Liberă*, nr. 1077 din 22 februarie 1948.

¹⁹ *Viața sindicală*, nr. 142 din 22 februarie 1948.

²⁰ *Frontul plugarilor*, nr. 899 din 23 februarie 1948.

²¹ *Flacăra*, nr. 8 din 21 februarie 1948.

a României va confirma semnificația zilei de 21 februarie, prin rolul hotărîtor pe care muncitorimea îl va juca în timpurile ce vor veni²².

Congresul a primit numeroase telegrame și moțiuni din partea oamenilor muncii din întreprinderi și instituții, oamenilor de știință și cultură, din partea organizațiilor democratice. Dînd glas sentimentelor muncitorilor petroliști, telegrama adresată Congresului de către Uniunea Sindicatelor din industria petrolieră și gaz metan din România arăta: „Conștientă de rolul pe care îl are în economia generală a țării, muncitorimea din industria petrolieră și gaz metan întîmpină Congresul Partidului Muncitoresc Român luîndu-și angajamentul de a fora în cursul anului 1948, 318.000 m. Acest lucru reprezintă 170 de sonde noi puse în producție și 100 de sonde noi de exploatare²³. Muncitorii, tehnicienii și funcționarii uzinelor „Malaxa“, întruniți în ziua de 20 februarie 1948, au trimis un călduros salut Congresului P.M.R., asigurîndu-l că vor lupta și vor munci pentru întărirea partidului și consolidarea democrației.

Moțiuni și telegrame asemănătoare care reflectau hotărîrea maselor de oameni ai muncii de a susține prin fapte acțiunea de unificare au mai fost adoptate și în alte numeroase întreprinderi și instituții din București și din țară. Relatînd felul sărbătoresc în care oamenii muncii din regiunea Cluj întîmpină Congresul P.M.R., ziarul „Lupta Ardealului“ arăta: „Întrecerile între fabrici, instituții și șantiere, a sporit elanul de muncă neîncetat. Fiecare județeană a avut bătăliile și victoriile sale, atrăgînd admirația întregului popor muncitor român. Masele populare muncitoare au început să cunoască mai adînc și să iubească fără rezerve avangarda de luptă a clasei muncitoare, conducătorul tuturor forțelor democratice din țara noastră, Partidul Muncitoresc Român. Mari speranțe sînt legate de Statul major al clasei muncitoare și drumul parcurs pînă acum de partidul proletariului face ca ele să fie pe deplin justificate²⁴.

Lucrările Congresului au fost deschise de Ștefan Voitec, secretar al P.S.D., care, după ce a salutat delegațiile partidelor frățești prezente ca și pe ceilalți participanți veniți să aducă Congresului solidaritatea celorlalte categorii de oameni ai muncii, a subliniat experiența cîștigată de clasa muncitoare din România în lupta sa pentru făurirea partidului unic. „Marea experiență dobîndită de Frontul Unic Muncitoresc — a arătat vorbitorul — apropierea realizată în acțiunea de mai bine de 3 ani și jumătate, colaborarea strînsă în opera de guvernare a țării, lupta laolaltă a comuniștilor și socialiștilor pentru aceleași obiective și aceleași sarcini, și împotriva unor dușmani comuni, străduințele permanente... de a face din unitatea de acțiune, temelia unității depline, politice, organizatorice și ideologice, înlăturarea elementelor de dreapta din rîndurile social-democrate au contribuit să pășim cu o clipă mai devreme la actul pe care-l desăvîrșim în acest impunător Congres²⁵.

Congresul s-a desfășurat pe baza următoarei ordini de zi:

1. Raportul politic general, prezentat de Gheorghe Gheorghiu-Dej;
2. Raportul de Statut, prezentat de Lotar Rădăceanu;
3. Alegerea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român²⁶.

Raportul politic general al Comitetului Central a făcut o analiză multilaterală a condițiilor interne și internaționale în care se desfășurau lucrările congresului, a caracterului și semnificației evenimentelor de după 23 August 1944 și a stabilit sarcinile care stăteau în fața Partidului și statului în domeniul politicii externe și al vieții interne de partid. În raportul politic general au fost totodată sintetizate trăsăturile caracteristice fundamentale și principiile pe baza cărora a fost concepută și înfăptuită unificarea P.C.R. și P.S.D., arătîndu-se că Partidul Muncitoresc Român a fost creat ca un partid de tip nou al clasei muncitoare, avînd la bază principiile ideologice și organizatorice marxist-leniniste. „Partidul Muncitoresc Român — preciza raportul — se încheagă ca un partid al luptei neîmpăcate împo-

²² *Națiunea*, din 23 februarie 1948.

²³ Arhiva C.C. al P.C.R., fond 2/1948, dosar 505, fila 129.

²⁴ *Lupta Ardealului* (Cluj), anul IV, nr. 454 din 22 februarie 1948.

²⁵ *Congresul Partidului Muncitoresc Român*, p. 21—22.

²⁶ *Scinteia*, nr. 1047 din 16 februarie 1948.

triva exploatării, împotriva tuturor exploataților muncitorimii și țărănimii muncitoare, pentru dezvoltarea mai departe a democrației populare, pe care noi o considerăm ca drum spre realizarea mărețului nostru scop final — societatea socialistă și societatea comunistă²⁷.

Raportul scoate de asemenea în evidență faptul că unitatea organizatorică înfăptuită în organizațiile de partid, de întreprinderi și instituții, de sector, locale, de plasă și județ a izvorit în mod organic din unitatea de acțiune în cadrul frontului unic, din acțiunea de lămurire ideologică și din apropierea tovarășească ce s-a încheat în munca și lupta comună. Apreciind rezultatele obținute pe linia înfăptuirii unificării politice și organizatorice în acțiunea de făurire a organizațiilor unice de partid, raportul sublinia și felul principal în care s-a realizat această acțiune de importanță istorică, apreciind-o pe drept cuvânt ca „o mare izbândă a muncitorimii”²⁸. Pe această linie raportul scoate în evidență faptul că Partidul Muncitoresc Român nu a fost produsul unor tranzacții și compromisuri de ordin politic și ideologic. El a luat naștere în urma unei temeinice acțiuni de clarificare ideologică și de înfăptuire a unității în lupta revoluționară.

Subliniind temeinicia unificării realizate, Lotar Rădăceanu — în raportul asupra proiectului de Statut — menționa următoarele: „Pășim astăzi la desăvîrșirea procesului de unificare nu numai cu bucuria pe care orice luptător revoluționar o simte în clipe atît de mărețe și însemnate, dar și cu conștiința fermă că ceea ce facem astăzi e bine făcut și făcut pentru totdeauna — o unificare organică, izvorită din însăși realitatea luptelor noastre, din însăși procesul istoric al luptelor clasei noastre muncitoare”²⁹.

Partidul Muncitoresc Român a fost creat pe baza principiului unității organice, care nu poate tolera în interiorul său fracțiuni sau grupulețe, ce duc în mod inevitabil la slăbirea sau chiar la lichidarea partidului. Numai un partid cu o unitate de monolit, sudat printr-un program și o tactică unică, prin unitatea de voință și de acțiune a membrilor săi este în stare să ducă proletariatul la victorie. În legătură cu aceste cerințe, Rezoluția votată la Congresul I al P.M.R. precizează că „Rîndurile partidului nostru trebuie ferite de elementele reactionare, de cei care au activat în rîndurile legionarilor, de carierişti și afacerişti. Unitatea partidului trebuie păstrată și întărită, neadmițîndu-se în rîndurile lui nici un fel de fracțiune sau grupulețe”³⁰.

O mare însemnătate pentru dezvoltarea ulterioară a României a avut-o analiza făcută de Congres situației economice și social-politice din țară și sarcinilor stabilite în vederea transformării României într-o țară industrial-agrară înaintată și asigurării unui nivel de trai ridicat maselor muncitoare³¹. În acest scop, continuînd și dezvoltînd linia trasată de Conferința Națională a P.C.R. din octombrie 1945, Congresul a subliniat necesitatea industrializării pe baza dezvoltării industriei grele, prin folosirea tuturor posibilităților interne și valorificarea maximă a resurselor naturale și umane ale țării. Documentele Congresului insistau asupra necesității dezvoltării industriei siderurgice, chimice, petroliere, a întocmirii de lucrări sistematice de prospecțiuni și explorări, pentru a cunoaște mai precis bogățiile naturale ale țării în vederea valorificării lor. O atenție deosebită a fost acordată de Congres problemelor legate de creșterea rentabilității întreprinderilor, care urma să fie asigurată prin mărirea volumului producției, raționalizarea procesului tehnic și ridicarea productivității muncii, buna gospodărire a întreprinderilor, întărirea disciplinei în muncă etc. Problemele producției — se sublinia în Raport — trebuie să stea în centrul preocupărilor fiecărei organizații și organ de partid, ale sindicatelor și organizațiilor de tineret.

Stabilind jaloarele dezvoltării industriale a României, Congresul a arătat în același timp că aceasta nu urmează să fie realizată în detrimentul agriculturii, ci odată cu dezvoltarea intensă a industriei și pe baza acesteia să fie modernizată

²⁷ Gh. Gheorghiu-Dej, *Articole și cuvîntări*, ediția a IV-a, București, 1955, p. 156.

²⁸ Gh. Gheorghiu-Dej, *op. cit.*, p. 123.

²⁹ *Congresul Partidului Muncitoresc Român*, p. 176.

³⁰ *Rezoluții și Hotărîri ale C.C. al P.M.R. 1948—1950*, București, 1951, p. 10.

³¹ *Scînteia*, nr. 1052 din 22 februarie 1948.

și agricultura, prin înzestrarea ei cu mijloacele tehnice necesare, cu semințe selecționate și vite de soi, să se asigure o bună organizare a fermelor de stat și încurajarea cooperării și ajutorului reciproc între țărani.

Precizând poziția P.M.R. față de sectorul particular, Congresul a arătat că sectorul micii producții de mărfuri, micii producători, meșteșugarii, meseriașii, care aveau un rol important în ansamblul economiei noastre naționale, trebuiau să primească sprijinul organelor de stat, sectorul capitalismului privat urmînd să fie îngăduit prin acțiunile de dirijare, prin controlul și limitarea beneficiilor, pe baza unor măsuri adoptate de stat.

În domeniul construirii statului socialist, Congresul a indicat necesitatea trecerii imediate la elaborarea unei noi Constituții, la crearea organelor centrale și locale ale puterii oamenilor muncii, înfăptuirea unor reforme radicale în domeniul învățămîntului, al administrației financiare, organizării armatei etc.

O mare importanță pentru întărirea și dezvoltarea Partidului Muncitoresc Român a avut-o adoptarea de către Congres a Statutului P.M.R. care preciza că „Partidul Muncitoresc Român este avangarda organizată a clasei muncitoare din România” care are la bază ideologia marxist-leninistă, iar ca scop final — desființarea oricărui fel de exploatare a omului de către om, construirea socialismului și comunismului³². Statutul fixa structura organizatorică și principiile de organizare a partidului, drepturile și îndatoririle membrilor de partid, condițiile și modalitatea primirii de noi membri în partid, organele de conducere ale partidului, modul de constituire și atribuțiile lor. În statut se sublinia că fiecare membru al partidului este dator să activeze pentru realizarea în practică a politicii partidului, să apere unitatea acestuia împotriva tuturor celor care ar amenința-o, să-și ridice necontenit nivelul politic și ideologic, să păstreze în modul cel mai strict disciplina de partid, să fie model de cinste și conduită morală în viața publică și personală, să lupte pentru interesele clasei muncitoare și ale întregului popor, pentru întărirea Republicii Populare Române, pentru apărarea independenței și suveranității naționale.

Prin consfințirea și desăvîrșirea procesului de făurire a unității politice, ideologice și organizatorice a clasei muncitoare și prin hotărîrile adoptate, Congresul I al P.M.R. a înarmat partidul în vederea rezolvării sarcinilor construirii socialismului în țara noastră. Programul stabilit de Congresul de unificare în vederea dezvoltării multilaterale a patriei, poziția adoptată față de țărănime, intelectualitate, meșteșugari etc., ca și principiile politicii externe enunțate au fost primite cu viu interes și cu satisfacție de către masa largă a oamenilor muncii, de reprezentanții lor la Congres. Acest lucru a fost subliniat în cuvintele de salut rostite de delegații Confederației Generale a Muncii, ai Uniunii Femeilor Democratice din România, ai Uniunii Naționale a Studenților și ai altor organizații de masă, ca și în intervențiile președintelui Frontului Plugarilor, ale reprezentanților intelectualității, ai păturilor mijlocii, ai naționalităților conlocuitoare. Astfel, dr. Petru Groza, vorbind în dubla calitate de prim-ministru și de președinte al Frontului Plugarilor, arăta că unitatea clasei muncitoare are o importanță deosebită pentru toți oamenii muncii din România, căci „numai unirea clasei muncitoare și a tuturor celor ce muncesc consolidează puterea poporului și numai astfel vor fi apărute cu succes suveranitatea și independența națională”³³.

De asemenea, în cuvîntul de salut al Comitetului Central al Partidului Național Popular, Congresul de unificare era apreciat ca un eveniment hotărîtor în dezvoltarea democrației noastre, care asigură coordonarea eforturilor tuturor factorilor productivi, în acțiunea de refacere a țării, de făurire a unei vieți mai bune a poporului nostru. Referindu-se la activitatea și poziția P.N.P. în noile condiții istorice, în salut se preciza: „Sîntem alături de clasa muncitoare condusă de partidul ei, în lupta pentru construirea unui regim în care munca și capacitatea fiecăruia să fie răsplătită... Drumul de muncă și de glorie pe care merge Republica noastră populară găsește unite în jurul clasei muncitoare, țărănimea muncitoare și ele-

³² *Scînteia*, nr. 1054 din 24 februarie 1948.

³³ *Scînteia*, nr. 1053 din 23 februarie 1948.

mentele cinstite ale categoriilor de mijloc³⁴. Aprecieri asemănătoare au formulat academicianul Em. Teodorescu, în numele oamenilor de știință și Zaharia Stancu în numele lucrătorilor pe tărîmul scrisului și al artei³⁵.

Congresul de unificare din februarie 1948 a constituit totodată o vie manifestare a internaționalismului proletar și o contribuție însemnată adusă de clasa muncitoare din România la lupta pentru unitatea mișcării muncitorești.

În Raportul politic al Comitetului Central, în cuvîntările a numeroși delegați ca și în rezoluția adoptată a fost analizată situația internațională, s-a subliniat importanța deosebită pe care o reprezintă în lupta pentru democrație și pace noile relații care se stabileau între țările socialiste, faptul că acestea aveau la bază respectarea scrupuloasă a suveranității și intereselor fiecărei țări și corespundeau scopului și principiilor Organizației Națiunilor Unite. Congresul a luat poziție hotărîtă față de politica agresivă dusă de cercurile imperialiste occidentale, în-deosebi de cele din S.U.A. și a subliniat că în lupta împotriva acestei politici muncitorească internațională reprezintă un factor de mare însemnătate.

Înfăptuirea unității mișcării muncitorești din România a constituit și o contribuție proprie la îmbogățirea teoriei și practicii revoluționare pe plan internațional, a demonstrat posibilitatea și utilitatea acestei importante acțiuni. „Unificarea organizatorică pe care am înfăptuit-o, se arăta în Raportul Politic al C.C., a izvorit în mod organic din unitatea noastră de acțiune în cadrul Frontului Unic Muncitoresc din acțiunea de lămurire ideologică și din apropierea tovarășească ce s-a încheat în munca și în lupta dusă în comun³⁶. Reluînd ideea, Raportul asupra proiectului de statut sublinia lupta comună a partidelor social-democrat și comunist, a căror unitate s-a întărit și grăbit, odată cu creșterea continuă a rolului și însemnătății politice a clasei muncitoare în viața politică a țării. Referindu-se și la piedicile care au trebuit învinse, Raportul menționa: „Desigur, n-au lipsit greutăți, fricțiuni și probleme disputate de-a lungul acestui drum care ne-a dus la unitate. Dar am învins greutățile, am lichidat fricțiunile și am rezolvat problemele în acel spirit tovarășesc pe care l-a creat însăși comunitatea luptei noastre³⁷.

Lucrările Congresului au reliefat că cele două partide au ajuns să lichideze sciziunea din rîndurile mișcării muncitorești și să realizeze unitatea lor deplină, datorită faptului că în toate acțiunile întreprinse, în comun ori separat, ele au pornit de la realitățile românești și de la cerințele revoluției. „Noi — se arăta în Raportul asupra proiectului de Statut — am ascultat glasul clasei muncitoare, glasul istoriei însăși, glasul conștiinței noastre revoluționare, cînd am pășit pe acest drum și nu ne-am făcut decît datoria de marxiști“.

Succesul istoric obținut de clasa muncitoare din România în lupta pentru realizarea unității rîndurilor sale, experiența bogată acumulată în această activitate au fost apreciate în mod corespunzător și de către delegațiile partidelor frățesti, atît în cuvîntul rostit de la tribuna congresului sau în telegramele de salut, cit și prin numeroase alte declarații, interviuri, articole de presă etc. Astfel, secretarul general al Partidului Comunist din Austria, apreciînd rezultatele obținute pe linia sudării într-un singur partid a celor două detașamente ale clasei muncitoare, arăta: „Ecoul pildei voastre va răsuna din țară în țară și noi care sîntem adunați aici putem spune: noi am fost martorii unui eveniment istoric. Salut și glorie vouă, tovarășe și tovarăși din România“. „Unitatea voastră, acțiunea voastră, spunea delegatul Partidului Comunist Francez, vor fi o armă prețioasă pentru clasa muncitoare din Franța³⁸.

În mod deosebit a fost reliefată însemnătatea experienței românești de acei reprezentanți ai partidelor comuniste și socialiste care se aflau în relații de colaborare, urmînd a realiza unitatea deplină. „Este clar — arăta șeful delegației Partidului Comunist Ungar — că pentru a putea rezolva problemele imediate și hotărîtoare ale democrației noastre este necesar să se rezolve definitiv problema

³⁴ *Națiunea*, nr. 573 din 25 februarie 1948.

³⁵ *Libertatea*, nr. 1055 din 24 februarie 1948.

³⁶ *Scînteia*, nr. 1052 din 23 februarie 1948.

³⁷ *Idem*, nr. 1054 din 24 februarie 1948.

³⁸ *Congresul Partidului Muncitoresc Român*, p. 21—22.

relațiilor dintre partidul comunist maghiar și partidul social-democrat, prin crearea partidului unic muncitoresc. Astăzi sintem pe calea cea bună, pentru ca, urmînd exemplul clasei muncitoare române, să realizăm și noi partidul unic³⁹. Referindu-se la aceeași problemă, șeful delegației Partidului Muncitoresc Polonez a subliniat în cuvîntul său că unificarea mișcării muncitorești din România „va fi fără îndoială cu cea mai mare atenție studiată și analizată” în Polonia populară⁴⁰. Vorbînd despre însemnătatea Congresului de unificare, șeful delegației iugoslave arăta că: „El înseamnă un pas înainte pentru întărirea și adîncirea în viitor a alianței dintre comuniștii și socialiștii din diferite țări, un sprijin serios al luptei popoarelor pentru democrație”⁴¹.

Numeroasele articole, apărute în presa albaneză, bulgară, cehoslovacă, franceză, germană, iugoslavă, poloneză, sovietică, ungară etc.⁴² ilustrează de asemenea aprecierea de care s-a bucurat unificarea clasei muncitoare din România și însemnătatea congresului de constituire a partidului unic. „Noua întărire a Frontului democratic”, „Zile istorice la București”, „P.M.R. conducător al poporului român spre socialism”, sînt numai cîteva titluri de articole publicate de ziarele bulgare⁴³. Ziarul sovietic „Pravda” din zilele de 23, 24 și 25 februarie publică relatări despre desfășurarea lucrărilor congresului, rezoluția adoptată, lucrările Plenarei C.C. al P.M.R. care a ales organele conducătoare⁴⁴. În articolul intitulat „Infăptuirea Partidului Muncitoresc Român — un aport la cauza păcii și securității popoarelor”, ziarul „Graiul Nou” scria: „Congresul Partidului Muncitoresc Român apare ca un eveniment de mare răsunet național și internațional, care nu numai că va întări în mod considerabil forțele democratice din România, dar va reprezenta și un aport însemnat la cauza păcii și securității tuturor popoarelor”⁴⁵. Prezentînd pe larg etapele procesului de unificare a clasei muncitoare din România, ziarul francez „Le Monde”, în numărul din 2 martie 1948, remarca: „În ciuda dificultăților ivite pe parcurs, reușita este deplină. Cei care muncesc în fabricile și uzinele României, ca și intelectualii care împărtășesc ideile lor politice, au îndeplinit una din condițiile esențiale... Blocul este acum unitar și în fond, și în formă”.

Aprecieri despre însemnătatea internă și internațională a realizării unității clasei muncitoare din România au fost făcute și în unele lucrări de istorie. Astfel, istoricii sovietici apreciază acțiunea de unificare a P.C.R. cu P.S.D. pe bazele marxism-leninismului ca reprezentînd „o contribuție a comuniștilor la teoria și practica mișcării muncitorești internaționale”⁴⁶.

Desfășurarea întregului proces de unificare a clasei muncitoare din România, apropierea treptată și continuă realizată între comuniști și social-democrați în procesul luptei comune dovedesc totala netemeinicie a aprecierilor făcute în unele lucrări⁴⁷ în legătură cu acest eveniment. În fapt, astfel de încercări — indiferent că au la bază o insuficientă informare sau tendința de a denatura realitatea — urmăresc să minimalizeze rolul pe care l-au avut în acest proces istoric forțele

³⁹ *Ibidem*, p. 122.

⁴⁰ *Ibidem*, p. 127.

⁴¹ *Scînteia*, nr. 1052 din 23 februarie 1948.

⁴² După *Scînteia*, nr. 1055 din 28 februarie 1948. Vezi și *Rabotnicesco Delo* din 2 martie 1948; Arhiva M.A.E., dosar nr. 71/1945—1948; *Neues Deutschland* din 24 și 25 februarie; *Társadalmi Szemle*, nr. 3, 4 și 5 din martie—aprilie, mai 1948; *L'Humanité* din 24 și 25 februarie 1948; *Le Monde* din 2 martie 1948.

⁴³ Arhiva M.A.E., dosar nr. 71/1945—1948.

⁴⁴ *Pravda*, nr. 54, 55, 56 din 23, 24 și 25 februarie 1948.

⁴⁵ *Graiul Nou*, ziarul Direcțiunii politice a Grupului de trupe ale armatei sovietice, nr. 42 (770) din 22 februarie 1948.

⁴⁶ V. N. Vinogradov, E. D. Karpenscenko, N. I. Lebedev, A. A. Izkova, *Istoria modernă și contemporană a României*, Moscova, 1964, p. 312.

⁴⁷ Vezi François Fejtő, *Histoire des démocraties populaires*, Paris, 1952, p. 222; Branko Lazitch, *Les partis communistes d'Europe 1919—1955*, Paris, 1956, p. 103; Ghiță Ionescu, *Comunism în România 1944—1962*, Londra, 1964, p. 149; Joseph Rotschild, *Communist Eastern Europe*, New York, 1964, p. 43.

interne, lupta lor neîncetată împotriva sciziunii, pentru triumful ideii de unitate proletară bazată pe învățătura marxist-leninistă.

În ultima zi a lucrărilor sale Congresul a ales Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, format din 41 de membri și 16 supleanți, și a adoptat Rezoluția. În prima sa plenară, ținută la 24 februarie 1948, Comitetul Central a ales Biroul Politic, format din 13 membri și 5 membri supleanți. În aceeași zi, Biroul Politic a ales Secretariatul Comitetului Central format din: Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Lotar Rădăceanu și a confirmat redactorii responsabili ai ziarelor „Scinteia” și „Libertatea”⁴⁸. Secretar general al Partidului a fost ales Gheorghe Gheorghiu-Dej⁴⁹, iar președinte al Comisiei de Control Constantin Pîrvulescu.

Unificarea Partidului Comunist Român cu Partidul Social-Democrat pe baza principiilor marxism-leninismului și crearea, în februarie 1948, a partidului unic al clasei muncitoare a reprezentat un eveniment de seamă în viața politică a țării, în istoria clasei noastre muncitoare. Unificarea a determinat o creștere substanțială a rolului și forței clasei muncitoare, i-a permis acesteia să-și îndeplinească cu succes sarcina istorică de clasă conducătoare în lupta pentru făurirea noii orînduiri sociale. Acest adevăr este ilustrat de marile realizări obținute de poporul român în anii următori, cînd sub conducerea P.C.R. a asigurat victoria deplină și definitivă a socialismului în țara noastră.

GH. ȚUȚUI

LE CONGRÈS D'UNIFICATION DU PARTI COMMUNISTE ROUMAIN AVEC LE PARTI SOCIAL-DÉMOCRATE

(février 1948)

(Résumé)

Le Congrès d'unification du Parti Communiste Roumain avec le Parti Social-Démocrate à la base de la doctrine marxiste-léniniste constitue un événement d'importance historique dans la vie de la classe ouvrière et du peuple roumain.

Couronnement d'une lutte de longue durée, d'un procès de clarification politique et idéologique et du développement de l'unité d'action des communistes et des social-démocrates dans le déploiement de la révolution démocrate-populaire, le Congrès a adopté le programme et les statuts du parti unique, a élu les organes dirigeants de celui-ci, consacrant ainsi la réalisation de l'unification politique, idéologique et organisatrice du mouvement ouvrier roumain.

Ayant lieu peu après la prise de la totalité du pouvoir d'État par la classe ouvrière et ses alliés, le Congrès a armé le parti, tous les travailleurs d'une ligne politique claire en vue de la réalisation des transformations socialistes. L'industrialisation de la Roumanie, l'utilisation multilatérale des ressources naturelles et humaines du pays, le développement et la modernisation de l'agriculture, l'élévation du niveau matériel et culturel des masses, — voilà les principaux jalons de cette politique.

⁴⁸ Ziarul *Libertatea* și-a încetat apariția la 5 mai 1949 și a fost înlocuit cu *Viața Capitalei*, organ al Comitetului P.M.R. București și al Sfatului Popular al Capitalei (*Libertatea*, nr. 1417 din 4 mai 1949).

⁴⁹ *Scinteia*, nr. 1056 din 26 februarie 1948.

En même temps le Congrès a établi les directions et les principes à la base desquelles devait s'édifier l'État socialiste et a indiqué les mesures à appliquer en vue de l'entraînement des masses à la direction du pays.

Le Congrès pour l'unification a représenté une importante manifestation internationaliste de la classe ouvrière de Roumanie. Riche source d'enseignements, résultats d'une expérience vérifiée par la vie, les travaux et les documents du Congrès ont démontré la possibilité de la réalisation de l'unité du mouvement ouvrier, ont mis en relief les principes, les formes et les méthodes d'activité qui ont conduit à ce succès historique.

Le développement multilatéral de la Roumanie au cours des deux décennies qui se sont écoulées à partir du Congrès pour l'unification, la croissance incessante du rôle dirigeant du parti dans toutes les domaines d'activité, le renforcement continu des rangs du parti et de l'unité entre le parti et le peuple, représentent la conséquence naturelle d'une politique juste, constituent le fondement solide de l'essor de la Roumanie socialiste.